

Beste Anton!

Sisteren goed ik heb mijn
Lachje. De verheug mij in ditte
op de gezichtten en blikken die
je getten valt. — Van een ding
maak ik je, maar ook jou alleen,
mijn exkurs. Om de Geest der Nieuwe
Muziek te kunnen te weten heb ik
en, overigens zeer mooie, beschrijving

den bougenis a g'brant. Als mi'ordel.
Als hooremi'ordel.

Von de rest cransen ik me in g'ru
g'ruul.

Met de allerhachtigste g'ru
aan juu, Anna, Tommie en de
kleine chat
J. Berma.

Herrn und Fraun Gannetkoeth

Hadersstrasse 31

Bremen

debeten u ons te quillobineren. De congresse
stelde een (zouden ons te noemen, en waren
vloeg de 2 meer weiniger die wisten dat het
op ons sluy) om een andere voorstellen en
wondermenten te te steun. Algemeent
instemming. Dit.

Nat was natuurlijk ook haast onmogelyk
gewest, te zeggen, maar het deed ons toch
goed, dat u dit deden van dat my hebben
niet te presenten of handelen begrepen.

In het heel veel met u een heel ~~veel~~
al te zeggen was de reden dat dit hele congres
was kwam dat de leden de leiders waren
het hoefde niet. My moesten nu zien hoe de
mensche doet. Op deze manier is door de
leiders nufal en slechte invloed uit gesproken,
want de frak en het niet-handelen
waske onbegrypelyk door alle bemerke.
The Franke publicanial konnt 16 December

Beste Anson!

Wel bekendt om u brief die
ik hier in Bremen ontving. Merking
om 6 om met het congres af te loopen en
Dinsdag veldend was de alreer thins. -
Dat congres stred op een lang jaer,
de resolutie die u gelyke hebt inschryven,
was een registratie van al lang
bekende dingen, het samenstellen van
een politieke die in de verschillen
leiden moet worden gelykt, en deurplike.
Van de wijze van een weg, het doen van
een stap vromt was geen sprake. Gelukkig
was het nog van de Handyaten Resolutien
verrezen, dat is egyptyk het eenig goede.
The stuyf u al een op een bijfrenst
dat alle discussie, het indienen van

eigen voorstellen of een amendementen
is afgeleid. Maar hoe dat gezamen is
weet je nog niet en hoe je met de verslagen
ook niet ziet. Wij konden gisteren nu
merken dat de zaak en vooral werd
besloten doch en elke raad te spreken,
hoop om ons verslet in te dienen of om
later we daarom een tijd gewijzigd krijgen
tegen die de gisteren oggert om het congres
en om een gelyke behandeling van te
nemen maatregelen te spreken. Thier had
konden wij stemmen zien te krijgen by verschillende
en ja was het bekend geworden dat wij in
ieder geval wilden spreken. Het geestly
durende was dat Karstky het ons kwam
afspelen, Sule Raase, van Kants nog eens

ook niet mijn van Rosa. Maar wij
bleven op ons stuk staan. We had nu
een gelyke de komen en wij wilden zeggen
dat wij de eigenlijke vraag waarom wij
hier komen bezig waren te ontdekken, dat
dat de meeste verwoyacht werd dat wij
sinds de verkiezing van het congres. Gewas
de zaak niet onderzocht en niet over
ontzocht internat. vergoegende handelen,
dat wij in de meeste niet weten wat te
doen, en dat het vooral daarom ja zij
was omdat - als deze onbegrip vermelden werd
direct en vreesde dreigde (kl. Aje,
Archie, Sulz-Kantalk, Kants ja) en dat
wij die dan ook onvoldoende tegemoet
gingen, etc. (Natuurlyk had ik de Bremen
Bingery de gelyk). Maar hoe wij merken
dat wij een plus waren wil te houden

en protestatie tegen die ontbijt. Van
morgen was het gericht te als het Congres
ons genadigheid en kalme voorstel tot
protestatie had aangenomen!

Maar dan oordeelde ik op het
congres, with instelling van
in handen te nemen. ~~A~~

Ook is het gelukkig dat ons kleine
partijelijk bestond ~~is~~. Niet op, de
congres, zal men ons kunnen smoren.

De best van de Cathedrale was een
symbool. Niet juist, Janis onder algemene
instemming, ja en heeft dat de bourgeoisie
men ons kwijt, maar zij waren hier (Africain)
Je had mij ^{in de kerk} ~~aan~~ ^{in de kerk} ~~aan~~ van jatten kerk

Jamie en Kants!!

Alteit de duitse proletariaat nu koch
nog eens flink opstand! Tege den
willen der leiden! Babel kocht in de
gisting der Duitseken of in de commisi
Wijl dat oly. staking nu te niet,
en moet, mo'jeltk yon yon in Duitsland!!
Wij moeten afspreken

Thanksgiving meten van om beide
aan jellie Vierer.

Je
Herman.

De vakantie van de lagere
scholen begint half juli
die van de hogere begin
juli. Het seizoen is juli-
chaganten.

Ik feliciteer nu vast met
Tom. Als ik nog iets aardig
vind stuur ik wat. Vrijdag
ga ik naar Badenlinn
bezoek van al die letters.
Was Tom anders nog al goed
hoe gaat het op school met
hem. Is hij zo flink gebleven?
Ik heb natuurlijk lang niet
gemerg uit je brief gehoord
Ik speel veel preludes van
Bach en lees oratorieloophie
van Ostwald. Ik heb natuurlijk
af en toe van zo'n dom hoofd
als het mijne dat avontuur
gehoord heeft
Van Col weet ik niet. Gaat
ze van haar gezondheid, beh
met longen? of van de winter

Blijft ze
duster nog
lang.
Veel gezelschap
na allemaal
Ik heb je de
wille van d'je
van chaganten?
mel geminder?
de liggende bomen op
de plaats van de
Kapostok. Ik wacht
ze twee het was
Hind was in
October en nogal
het te zeggen.
of ik ik meer kom
na ik ik meer
woppe-keuren
maken. Do g
meer

Lieve An

Gisteren heb je brief kwam
was Herman al thuis. Hij
was albaadagavond al meer
uit Basel gegaan. Toen ik
in de Leipziger het programma
las waar bij stond "eventueel"
Dinsdag, begreep ik wel dat
er geen discussies zouden worden
wezelaten en dat het albaa
dag uit zou zijn. Herman
schryft alles lief mel aan
chaton. Ik vind al die fanfares
en vertoningen allerkleinst
ubaan het is waar de resolutie
is tannetje goed en het kon
nog veger. Herman is er gelukkig.

28 November

kwij met mine van geworden.
abaar de 100 hadde we kin-
nen sparen. Het heeft voor
jelen ook nog slechte gevolge
want als het congres niet ge-
weest was dan hadde jelen
die 138 niet terug breuen
te geven maar om via
ik te niet goed mine. Jam-
mer, ik hadde's prettig gunde
om te schryven hou te maar
hadde we het ~~programma~~
eerder gemete da was Sherman
niet niet gezaa.

Vandaag hebbe we wizenlyk
syn verjaardag gevierd. We syn
naar Baarn gewandeld van
af Helvoersum langs een meunen
weg. Do veel hebbe we hier
gewandeld e al dooreel jare
e hebbe hebbe we meer ee gehee
meune weg gelopen tot aan
dein Genevabeld. Het was prachtig

e bevyk meer. Ove wij cheu
kwamen vonden wij chilon's brief
uit Basel teruggestuurd.
Ik denke niet dat abaine
syn heis voor do Wort verbure
dal. Het dal mel zeer in trek
zijn. Verlede jaar is het ook
voor de heile zomer verhuurd
geveest en om dal het mel
van af chei te huur geest wor-
den. Ook de meer eenvoudige
beuies, sovals in de buurt
van Oasser die vier onder
een dake, gaan natuurlyk
voor de gehele zomer, e
dat is gelov ik altyd van
chei tot september
abaar i Egmond is minche
mel iet te vrygen maar
ik vees ook gee heis voor
smaad minche lervallyg
meer onder huren van ee familie

Zij zoo dekrugels zingt. Vrij oprake
chal even te in het versum aa
het station van Berna op weg
was. Zij weet niet of zij naar
meener zal gaan of niet. Ik ze
loof dat zij in de volgende week
er heen komt. Vanmiddag
kwamen wij abieth tegen die
vraag daadelyk van Berna toe
het in Basel gemeent was.
Ik zei maar "nooi" veel
menschen. Dat zal ik maar
aan de bourgeoisie zeggen.
En na in de Tribune ook
natuurlyk niet veel gezegd
worden. Ik denk dat Kant
nu wel zeker vindt dat de
D.D. N.O. groot geluk heeft gehad
om zulke kracht er uit te
smijten als het volgend congres
niet over 2 jaar was zonder
me mische ook wel uit de
internationalen gezond worden.
Berna & hoide dat Rosa nog
haar best heeft gedaan om het
beter te maken. Die het haar niet
gelukt was vande natuurlyk dat
de D.D. zich ook om te terug trekken.

spont? Va jet kregen
we een telegram. Peter is
gisteren hier geweest maar
we waren niet even uit
om 5 uur. Hiel jammer
Herman heeft de nieuwe
schuldvragen gezien en hem toe
gesproken. Hij was bijzonder
hartelijk en wel erg graag
eens een dag bij Herman in
Berge komen dat gebeurt
nu in de volgende week.
We zullen dan wel meer van
jet ook horen.

—
Helma vergat nog te schrijven
dat hij met Karl e jaars
niet onder de preekstoel dat
het is de kerk uit de XIII de eeuw
of nog eerder (dat weet je misschien
beter dan wij) e het concilie
van Basel is in die kerk gehouden!
Het is ook Chal's kerk waar

Lieve An,

Gisteren toen je brief kwam was Herman al thuis. Hij was Maandagavond al weer uit Basel gegaan. Toen ik in de Leipziger het programma las waar bij stond 'eventuell' Dinsdag begreep ik wel dat er geen discussies zouden worden toegelaten en dat het Maandag uit zou zijn. Herman schrijft alles zelf wel aan Anton. Ik vind al die fanfares en vertooningen allerakeligst. Maar het is waar, de resolutie is tamelijk goeden het kon nog erger. Herman is er gelukkig niet moe van geworden. Maar de fl. 100 hadden we kunnen sparen. Het heeft voor jelui ook nog slechte gevolgen want als het congres niet geweest was dan hadden jelui die fl. 38, niet terug hoeven geven maar nu kan ik ze niet goed missen. Jammer, ik had het zoo prettig gevonden om te schrijven hou ze maar. Hadden we het programma eerder geweten dan was Herman niet meegegaan.

Vandaag hebben we eigenlijk zijn verjaardag gevierd. We zijn naar Baarn gewandeld vanaf Hilversum langs een nieuwen weg. Zooveel hebben we hier gewandeld en al zooveel jaren en toch hebben we weer een geheel nieuwen weg geloopt, tot aan Groeneveld. Het was p^rachtig en heerlijk weer. Toen wij thuis kwamen vonden wij Antons brief uit Basel teruggestuurd. Ik denk niet dat Mauve zijn huis voor zoo kort verhuren zal. Het zal wel zeer in trek zijn. Verleden jaar is het ook voor den heelen zomer verhuurd geweest en nu zal het wel vanaf Mei te huur gezet worden. Ook de meer eenvoudige huisjes, zoals in de buurt van ^{Passer} die vier onder een dak, gaan natuurlijk voor den geheelen zomer, en dat is geloof ik altijd van Mei tot September. Maar in Egmond is misschien wel iets te krijgen maar ik vrees ook geen huis voor 1 maand; misschien toevallig weer onderhuren van een familie. De vacanties van de lagere scholen beginnen half Juli, die van de hogere begin Juli. Het seizoen is Juli-Augustus.

Ik feliciteer nu vast met Ton. Als ik nog iets aardigs vind stuur ik wat. Vrijdag ga ik naar Haarlem. Vervelend van al die ziektes. Was Ton anders nog al goed? Hoe gaat het op school met hem? Is hij zo flink gebleven? Ik heb natuurlijk lang niet genoeg uit je brief gehoord. Ik speel veel preludes van Bach en lees Naturphilosophie van Ostwald. Heel moeilijk af en toe voor zo'n dom hoofd als het mijne dat nooit iets geleerd heeft. Van Col wist ik niet. Gaat ze voor haar gezondheid, toch niet longen? Of voor de wintersport? Van Jet kregen we een telegram. Rik is gisteren hier geweest maar we waren net even uit. Heel jammer. Herman heeft de nieuwe schilderijen gezien en hem toen gesproken. Hij was bijzonder hartelijk en wil erg graag eens een dag bij Herman in Bergen komen; dat gebeurt nu in de volgende week. We zullen dan wel meer van Jet ook hooren.

Herman vergat nog te schrijven dat hij met Karl en Jaurès net onder de preekstoel zat. Het is een kerk uit de XIIIde eeuw of nog ouder (dat weet je misschien beter dan wij) en het Concilie van Basel is in die kerk gehouden! Het is ook Aal's kerk waar zij zoo dikwijls zingt. Wij spraken Aal even in Hilversum aan het station toen Herman op weg was. Zij weet niet of zij naar Weenen zal gaan of niet. Ik geloof dat zij in de volgende week er heen moet. Vanmiddag kwamen wij Miek* tegen; die vroeg dadelijk aan Herman hoe het in Basel geweest was. Ik zei maar 'mooi' veel mensen. Dat zal ik maar aan de bourgeoisie zeggen. Er kan in de Tribune ook natuurlijk niet veel gezegd worden. Ik denk dat Kautsky nu wel zeker vindt dat de SDAP groot gelijk heeft gehad om zulke kerels eruit te smijten; als het volgend congres niet over 2 jaar was zouden we misschien ook wel uit de internationale gegooid worden. Herman hoorde dat Rosa nog haar best heeft gedaan om het beter te maken. Toen het haar niet gelukt was vond ze natuurlijk dat de SDP (?) zich ook moest terugtrekken. Blijft je zuster nog lang? Veel groeten aan allemaal. Heb je de witte wantjes van Anneke wel gevonden? Ze liggen boven op de kapstok. Ik kocht ze toen het zoo kou was in October en vergat het te zeggen. Als ik weer kom kan ik weer poppenkieren maken. Dag. Wies.

(Kraus-Adema)

(Noordwies-Reddingius)

*Noordwies
(haar zoon)

7 (Luxemburg)

Copie

Beste Anton,

Welbedankt voor je brief die ik hier in Bussum ontving. Maandag om 6 uur was het congres afgelopen en Dinsdagochtend was ik weer thuis. Het congres stond op een laag peil, de resolutie die je gelezen hebt natuurlijk was een registreeren van al lang bekende dingen, het samenvatten van een politiek die in de verschillende landen moest worden gevolgd, een terugblik. Van een wijzen van een weg, het doen van een stap vooruit was geen sprake. Gelukkig wordt nog naar de Stuttgarter Resolution verwezen, dat is eigenlijk het eenige goede. Ik schreef je al even op een briefkaart dat alle discussie, het indienen van eigen voorstellen of van amendementen is afgesneden. Maar hoe het gegaan is weet je nog niet en kun je uit de verslagen ook niet zien. Wij hadden zoodra we merkten dat de zaak een fanfare werd besloten toch in elk geval te spreken, hetzij om ons voorstel in te dienen of om (als we daarvoor geen tijd genoeg kregen) tegen den geheelen opzet van het congres en voor een zakelijke behandeling van te nemen maatregelen te spreken. Hiertoe hadden wij steun zien te krijgen bij verschillenden en zoo was het bekend geworden dat wij in ieder geval wilden spreken. Het gevolg daarvan was dat Kautsky het ons kwam afraden, toen Haase, toen Kauts nog eens, ook uit naam van Rosa. Maar wij bleven op ons stuk staan. Ik had in ^{zake} gematigde termen erop willen wijzen dat wij de eigenlijke vraag waarvoor wij hier waren bezig waren te ontwijken, dat dit daardoor veroorzaakt werd dat wij sinds de nadering van het congres .... de zaak niet onderzochten niet voor onderzoek internat. (?) gepropageerd hadden, dat wij nu daardoor niet wisten wat te doen en dat dat vooral daarom zoo erg was omdat - als deze oorlog vermeden werd direct een nieuwe dreigde (Kl.Azië, ...?..., Suez-kanaal, Rode Zee) en dat wij die dan weer onvoorbereid tegemoet gingen, etc. (Natuurlijk had ik de Bremer Bürgerz.etc.genoemd). Maar toen zij merkten dat wij van plan waren vol te houden, besloten zij ons te guillotineren. De voorzitter stelde voor (zonder ons te noemen, er waren geloof ik maar weinigen die wisten dat het op ons sloeg) om geen andere voorstellen en amendementen toe te staan. Algemeene instemming. Uit.

Het was natuurlijk toch haast onmogelijk geweest 1 tegen 600, maar het deed ons toch goed dat zij dit deden voor dat wij hadden moeten zwichten of hadden toegegeven. Ik ben het geheel met je eens en had ook al tegen Wies gezegd dat dit heele congres weer toont dat de zaken de leiders boven het hoofd groeien. Wij moeten nu zien hoe de massa doet. Op deze massa is door de leiders nogal een slechte invloed uitgeoefend want de frase en niet het handelen worden natuurlijk door elk bemerkt.

Het Fransche proletariaat houdt 16 December een proteststaking tegen den oorlog. Hoe mooi was het geweest als het Congres ons gematigd en kalm voorstel tot proteststaking had aangenomen!

Meer dan ooit voelde ik op het congres welk uitstekend werk jij bezig bent te doen. Ook is het gelukkig dat ons kleine partijtje bestaat. Niet op elk congres zal men ons kunnen smoren.

De tocht naar de Cathedraal was een symbool. Niet zoals Jaurès onder algemeene instemming zei een teeken dat de bourgeoisie naar ons komt, maar wij naar hen (Abrüstung). Jij had mij daar in de kerk moeten zien zitten tusschen Jaurès en Kauts!!

Als het Duitsche proletariaat toch nog eens flink opstond! Tegen den wil der leiders! Bebel heeft in de zitting der Duitschers of in de commissie gezegd dat alg. staking nu niet, en nooit, mogelijk zou zijn in Duitschland!

Wij moeten afwachten.

Hartelijke groeten van ons beide voor jou ^Y ~~X~~ vierden.

je

Herman